

To: [redacted] [redacted] @rivm.nl]; [redacted] [redacted] @rivm.nl]
Cc: [redacted] [redacted] @rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 8/28/2020 9:05:44 AM
Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'
Received: Fri 8/28/2020 9:05:45 AM

Hi [redacted]

Excuus voor de late reactie.

Ik heb geen contact met [redacted] Ik ben ook verder niet betrokken bij dit onderzoek. Is het de bedoeling dat ik hierbij aansluit of meekijk?

Gezien de lopende discussies over aerogene transmissie en rol van ventilatie zou ik in ieder geval wel graag op de hoogte worden gesteld van de resultaten van de metingen in de fabrieksruimtes.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>

Verzonden: zaterdag 22 augustus 2020 14:32

Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hi [redacted] dit setje zie ik dubbel langs komen..

Heb je een lijn met [redacted] Die komt naar verwachting deze week terug van vakantie

Wil je zn [redacted] betrekken?

Dank

[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>

Sent: donderdag 20 augustus 2020 20:27

To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>

Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>

Subject: FW: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Ha [redacted] en [redacted]

Vandaag hebben [redacted] [redacted], met IRAS overleg gehad over een onderzoeksvoorstel rondom slachthuizen wat [redacted] aan VWS heeft voorgelegd. [redacted] [redacted], dus nam [redacted] hem waar. VWS wil nog niet direct het onderzoek in laten gaan en dus financieren (zie PvA), maar ze willen eerst een update van de laatste nota die [redacted] schreef over de stand van zaken. Daarin willen ze ook een update van wat de Duitse collega's weten van de Tonnies fabriek die een grote uitbraak was. [redacted] jij stuurde [redacted] en mij al een artikel door. Daar willen ze een samenvatting van.

Zie hieronder de samenvatting van het overleg van vanmiddag. [redacted] mocht jij iets vanuit de LCI nodig hebben wil je [redacted] dan vragen. We kunnen altijd via EWRS onze Duitse collega's nog om aanvullende info vragen bijvoorbeeld.

Ik ben er vanaf 3 september weer, dan kan ik er verder naar kijken indien nodig.

Groet [redacted]

[redacted], MSc

KNMG

Centrum Infectieziektebestrijding (Cib)
 Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI)
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | U.1

T [redacted] [redacted]
 M [redacted] [redacted]
 [redacted] @rivm.nl

<http://rivm.nl>

Afwezig: 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: donderdag 20 augustus 2020 17:45

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@uu.nl>; 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@uu.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Dag allemaal,

Even een hele korte samenvatting:

- VWS en NVWA hebben vooral behoefte aan snelle aangrijpingspunten voor handelingsperspectief
- 5.1.2e lichtte toe dat er de laatste tijd wel een paar clusters zijn geweest die snel gestopt konden worden door toepassing van de handleiding covid in de industrie <https://lci.rivm.nl/covid-19/voedingindustrie-landbouw-groothandel>
- VWS zal mail sturen met verzoek om update/uitbreiding van de notitie van 7 juli met huidige kennis. Ze willen ook graag meer info over verschillen situatie Duitsland (Tonnies) en Engeland (?) met Nederland.
- Op basis hiervan zal VWS besluiten of ze ook nog behoefte hebben aan aanvullend onderzoek zoals in dit PVA beschreven – of eventueel aangepast (je zou mogelijk ook kunnen zeggen dat dit onderzoek feitelijk al plaats kan vinden op geleide van de handleiding in het geval van een beginnend cluster?). Dus vermelden welke extra antwoorden zulk onderzoek nog toe zou voegen die nu nog niet bekend zijn.
- Als aanvullend budget nodig (voor RIVM en/of IRAS), dan kan dat.
- RIVM is al uitgenodigd voor het samenwerkingsplatform; aansluiting wordt op prijs gesteld.

5.1.2e hebben jullie aanvullingen?

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: woensdag 19 augustus 2020 21:05

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>;

5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e@uu.nl>

Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hi 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e

Fijn dat jullie het overleg met VWS samen kunnen doen. Ik kan er helaas niet bij zijn.

Volgens mij is al veel beantwoord hieronder.

Voor wat betreft doorlooptijd dat zal ook afhangen van de inclusie van de diverse bedrijven.

Nog een aanvulling op noodzaak van de twee verschillende onderdelen. In het eerste deel wordt vooral een system assessment uitgevoerd. Hiermee brengen we dan alle factoren in kaart die relevant kunnen zijn voor de mate van virusverspreiding. Belangrijke omgevingsfactoren naast menselijk gedrag en viruseigenschappen, zoals de hoeveelheid virus die wordt uitgescheiden en de druppel vorming/aerosolisatie door de besmette persoon, lijken te zijn luchtvochtigheid en ventilatie. Dit hebben we geleerd van ons COVID-19 onderzoek maar ook eerder legionellose onderzoek bijvoorbeeld. Naast de system assessment in deel1 zijn ook meetgegevens van werkelijke situaties in de bedrijven nodig vanuit deel2 omdat vaak maar beperkt kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn uit de literatuur. En dan moeten veel aannames gedaan worden.

Benieuwd naar de uitkomst, veel succes

Groeten,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Datum: 19 augustus 2020 om 17:19:47 CEST
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>, 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>
Onderwerp: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e

Fijn dat jullie aan kunnen sluiten, en bedankt voor de input vooraf. Ik stuur de uitnodiging door. 5.1.2e het idee is inderdaad dat er ook humaan bemonsterd wordt. Dit wordt sowieso al gedaan in bedrijven met bekende cases/clusters, en eens dat dit ook nuttig is bij bedrijven waar geen cluster is. Inderdaad staat dat er niet expliciet in.

Groeten,
 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: dinsdag 18 augustus 2020 10:07
To: 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>
Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hoi allen,

Ik kan aansluiten donderdag. Ik mijn herrinerung hebebn 5.1.2e en ik het ook gehad over ongeveer een looptijd van 6 maanden.

Wat betreft andere ruimtes, helemaal mee eens. We weten niet goed wat nou met name de risicoverhogende omstandigheden zijn, en dus zullen we juist breed moeten starten met onderzoek. Aannames uit ook eerdere case beschrijvingen in het buitenland zijn kou, vochtige omgeving, geluid (waardoor stemverheffing), geluidstrillingen (mogelijk), metalen oppervlakken, schoonmaken met hoge drukspuit en recirculatie van lucht door ventilatiesystemen. Omdat allemaal te kunnen beoordelen heb je van verschillende ruimtes monsters nodig en goede risk assessments.

Stuur je een uitnodiging door 5.1.2e

Groet 5.1.2e

5.1.2e, **MSc**
 Arts M&G | profiel Infectieziektebestrijding ^{KNMG}

Centrum Infectieziektebestrijding (Cib)
Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI)
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | U.1

.....
T 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
M 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
<http://rivm.nl>
 Afwezig: 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>
Verzonden: maandag 17 augustus 2020 16:32
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>
Onderwerp: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Nog een aanvulling op deze antwoorden: als we niet weten in hoeverre SARS-Cov-2 bij de werknemers voorkomt, is

het lastig conclusies trekken uit omgevingsmetingen.

Ik lees nu "Optioneel stellen we voor om omgevingsmetingen naar de aanwezigheid van SARS-CoV-2 uit te voeren bij locaties met en zonder koude ruimtes en met en zonder bekende COVID19 clusters."

Als je de rol van omgeving in kaart wil brengen (en of koud versus warm een verschil maakt in wat je in de omgeving (lucht, contactoppervlakken, ventilatiekanaal, etc) aantreft), moeten we dit kunnen koppelen aan een steekproef onder werknemers – zeker als er "geen bekend cluster" is. Anders ben je kostbare omgevingsmetingen aan het doen op een plek waar wellicht niets circuleert onder de werknemers. Deze humane kant staat nu niet beschreven – hoe gaat dat aangepakt worden?

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: maandag 17 augustus 2020 15:32
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>

Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Ha,

Zie mijn input beneden. Rest zou ik zelfde antwoorden geven als 5.1.2e

Ik zag net dat 5.1.2e kan aansluiten? Dat is mooi. Ik heb zelf een WHO vergadering op dat tijdstip, sorry.

Gr 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: maandag 17 augustus 2020 15:07
To: 5.1.2e | 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@uu.nl>

Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hoi,

Het overleg is verplaatst naar donderdag 16 uur. Fijn als iemand/meerdere mensen aan kan sluiten. Net iemand gesproken van VWS ter voorbereiding en zij stuurde me deze vragen die ze graag zouden willen bespreken. Ik schrijf nu even heel kort door de bocht mijn eerste reactie.

Argumentatie waarom niet alleen koude ruimtes zullen worden onderzocht. OMDAT DIT INDUSTRIEEN ZIJN WAAR MEERDERE RISICOFACTOREN ZIJN DIE JE UIT ELKAAR WILT TREKKEN, EN OOK BUITEN KOUDE RUITMTE VENTILATIE NIET OPTIMAAL HOEFT TE ZIJN.

Bovendien wil je nl weer uitkomen op handelingsopties, die zijn er voor koude ruimtes nauwelijks (kunt ze niet sluiten), daarom is het goed om andere ruimtes mee te nemen om de toepasbaarheid van het onderzoek te vergroten en omdat het verre van zeker is dat de koude ruimtes de grootste boosdoeners zijn. En omdat je in een goede studie opzet controles moet hebben (in dit geva koude vs warme ruimte)

De doorlooptijd van de beide onderdelen. DIE INFO VROEG IK ME ZELF OOK AF

Wat is de consequentie voor de verwachte uitkomsten als alleen onderdeel 1 van het voorstel wordt uitgevoerd. Kun je dan al wetenschappelijk verantwoorde conclusies trekken of niet. INSCHATTING, GEEN DATA TER ONDERBOUWING

Wat levert het 2e deel extra aan informatie op? HARDE DATA NAAST RISICO-INSCHATTING

Kun je naar verwachting op basis van het onderzoek (deel 1 en al dan niet deel 2) een algemene uitspraak doen over de verspreiding van COVID-19 via aerosolen? NEE

En kun je dan misschien ook iets zeggen over de ventilatie-eisen uit het Bouwbesluit. IK NIET

Groeten,
5.1.2e

From: 5.1.2e 1 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>
Sent: maandag 17 augustus 2020 14:34
To: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @uu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @uu.nl>
Subject: RE: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'

Hoi,

Ik begin een beetje bij te lopen met mijn mail (nog maar 234 ongelezen te gaan ^).
 Ik vind het budget dat gevraagd wordt (mn materiaalkosten) enorm overigens.....
 Ik denk dat VWS voorgelegd moet worden dat ze naar dit plan kijken in het licht van de handelingsopties die er uit voort komen. Dat wordt mi te weinig gedaan in voorstellen voor geld aan VWS en ik zag het zo snel ook niet in dit stuk staan.
 Hoe laat is het overleg? Lijkt me goed als er meer mensen aansluiten vanuit de brede inhoud die er achter het plan zitten.

Ik kan je helaas niet adviseren over de time-line.

Hartelijke groet 5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>
Sent: maandag 17 augustus 2020 14:03
To: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @uu.nl>; 5.1.2e <5.1.2e @uu.nl>
Subject: FW: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'
Importance: High

Beste allen,

Morgen is er een telefonisch kort overleg over dit plan. Omdat 5.1.2e nog niet terug is van vakantie, zal ik waarnemen.
 Een vraag die ik zelf heb is wat ongeveer de doorlooptijden zouden zijn van onderzoek deel 1 en deel 2. Deze zal korter zijn voor deel 1 maar in hoeveel tijd zou dat afgerond kunnen worden, en hoeveel extra tijd is nodig voor deel 2. Kunnen jullie me hier bij helpen?

Dank,
5.1.2d

From: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>
Sent: vrijdag 31 juli 2020 15:28
To: 5.1.2e 1 5.1.2e <5.1.2e @minvws.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e @rivm.nl>
Subject: Aanvullend onderzoek COVID19 transmissie 'koude ruimtes'
Importance: High

Beste 5.1.2e

Naar aanleiding van ons laatste mail contact hebben wij een plan opgesteld voor verdiepend onderzoek betreffende de rol van koude fabrieksruimtes in COVID19 transmissie.

Het plan bestaat uit twee delen: 1) een technische risico-inventarisatie / risicoanalyse en 2) een SARS-CoV-2 bemonsteringscampagne.

Het dient benadrukt te worden dat de bemonsteringscampagne zeer arbeidsintensief is (technische moeilijkheden en sampling plan dat wetenschappelijk verantwoord is), vandaar de relatief hoge kosten hiervoor.

In beide delen (maar met name deel 2) zal het RIVM vanwege de aanwezige ervaring en expertise uren inkopen bij UU-IRAS.

Uiteraard zijn wij beschikbaar om het plan en de begroting (op hoofdlijnen ingevoegd bij het plan) verder toe te lichten.

Zelf ben ik vanaf eind vandaag met vakantie. Mijn centrumhoofd [REDACTED] (Cc) zal gedurende deze periode aanspreekpunt zijn hiervoor.

[REDACTED] is op de hoogte van dit plan.

Vriendelijke groet / Kind regards

[REDACTED]

<< File: Plan van aanpak onderzoek final_koude ruimtes final.docx >>

[REDACTED]

Hoofd afdeling Epidemiologie en Surveillance Intestinale Infecties & Zoonoses
Nationaal Instituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Head of Department Epidemiology and Surveillance Enteric Infections & Zoonoses
National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, 3721 MA Bilthoven, Nederland

Tel: [REDACTED] Email: [REDACTED] @rivm.nl Twitter: @RIVM, [REDACTED]

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, 3721MA Bilthoven (The Netherlands) | [REDACTED] | [REDACTED] | [REDACTED] @rivm.nl Twitter: @RIVM, [REDACTED]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*